

# Drunknings- olyckor 2004

Årsredovisningen exkluderar de personer som omkom under katastrofen i Sydostasien i december 2004

## 119 människor drunknade

Enligt Svenska Livräddningssällskapet statistik har 119 personer omkommit i vatten- och isolyckor under 2004. Det är 15 färre än under 2003 då 134 personer omkom.

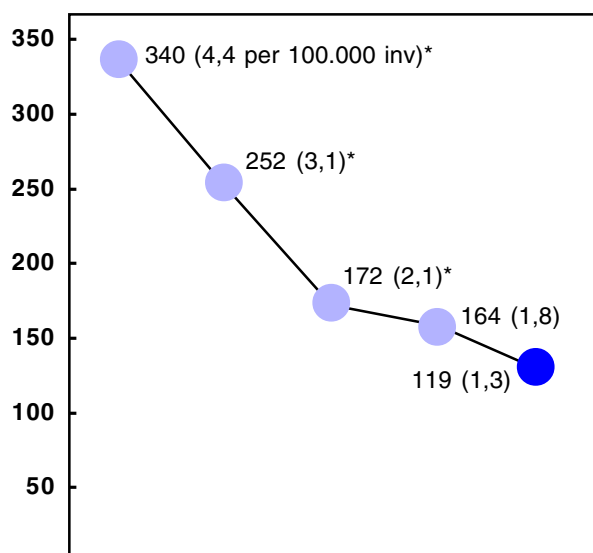
Antalet drunknade 2004 är det näst lägsta antalet som uppmätts. Det lägsta antalet var 1996 då totalt 111 personer omkom genom drunkning.

Statistiken visar att en stor grupp av de omkomna är över 50 år. Dessa har historiskt sett inte haft samma tillgång till en bra sim- och vattensäkerhetsundervisning som de som är yngre än 50 år. Detta kan påverka attityden till risker och förmågan att klara tillbud i vatten.

I en internationell jämförelse är simkunnigheten i Sverige hög. Undersökningar av Skolverket och Svenska Livräddningssällskapet visar dock att det finns stora luckor i grundskolans sim- och vattensäkerhetsutbildning. Detta trots att det i läroplanen slås fast att eleverna vid utgången av det 5e skolåret;

- *skall kunna simma och hantera nödsituationer vid och i vatten.*

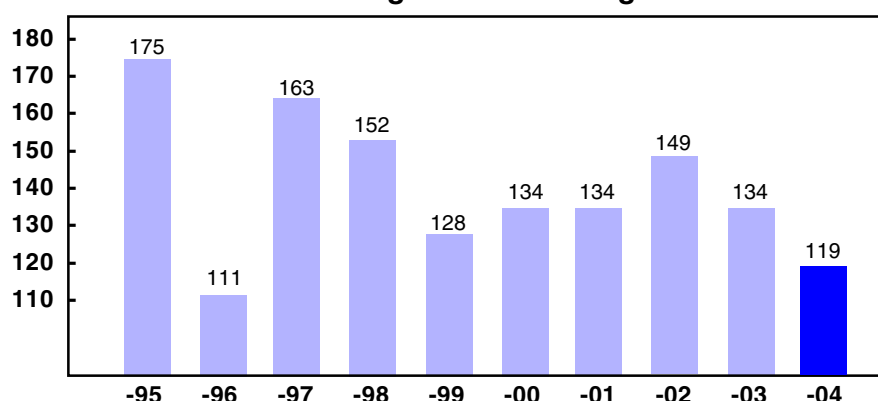
Antal omkomna i genomsnitt under 1960-, 70-, 80-, och 90-talen samt 2004



\*Exklusive utländska medborgare.

Att denna simundervisning säkerställs via skolan och förmedlas till alla i varje ny generation är en förutsättning för att det ska finnas en möjlighet att ytterligare minska antalet drunkningsolyckor.

Antal omkomna genom drunkning 1995 - 2004



## Historisk utveckling

Kring slutet av 1800-talet, när Svenska Livräddningssällskapet bildades, omkom i Sverige cirka 1000 personer (19,6 per 100.000 invånare) genom drunkning varje år.

Under 1940-talet sjönk antalet tack vare en kraftig satsning på en allmän simkunnighet till

cirka 500 per år (8,2 per 100.000 inv). Minskningen har sedan fortsatt i takt med att allt fler har lärt sig simma och har under åren 1995 till 2004 varit i snitt 139,9 omkomna per år (1,6 per 100.000 inv). Under år 2004 omkom **1,3 personer** per 100.000 invånare.

## Typ av olyckor

I tabellen till höger redovisas antal drunkningar per olyckstyp 2004 jämfört med år 2003.

### Badolyckor

Antalet förolyckade vid bad har minskat under 2004 från 36 till 27 personer. Under sommarmånaderna juni till augusti 2004 omkom 4 färre än under 2003, 25 jämfört med 29 personer.

### Fritidsbåtar

Antalet förolyckade i samband med småbåtsolyckor har ökat. Under 2004 var antalet 33 personer, tio fler än 2003. De omkomnas medelålder var 53 år.

Arbetet med att följa upp tillbud och minska antalet olyckor med fritidsbåtar sker i nära samarbete med Sjösäkerhetsrådet.

### Isolyckor

Som framgår av tabellen omkom 15 personer vid isolyckor 2004. Detta är en minskning med en person.

Bara en av olyckorna skedde i samband med isfiske. En minskning med fem från 2003.

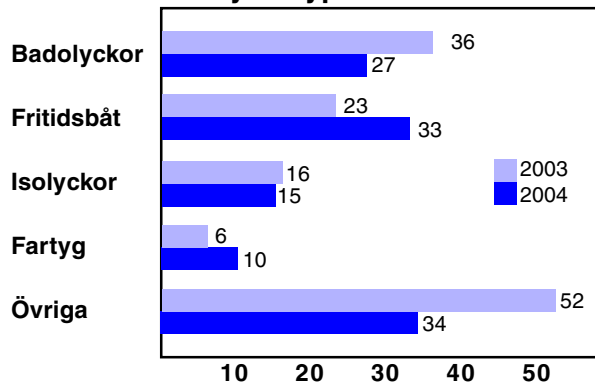
Elva av olyckorna inträffade i samband med skoter och fordon på is mot fem 2003.

Med fart kommer man långt ut på tunn is. Om isen brister har man stora problem att ta sig tillbaka till bärande is och räddning. Speciellt om man inte har sällskap.

### Övriga olyckor

Under rubriken återfinns 34 fallolyckor där det varit svårt eller inte gått att fastställa det exakta händelseförloppet vid tillbudet.

Olyckstyper 2003 och 2004



### Fiskeolyckor

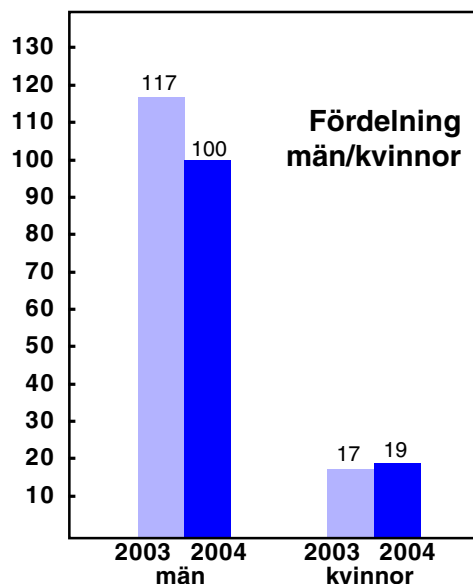
Under 2004 har totalt 15 personer omkommit i samband med fiske från land, båt eller is. 24 personer omkom 2003.

Flera av de omkomna var ensamma och bar inte flytväst. Genomsnittsåldern var 62 år.

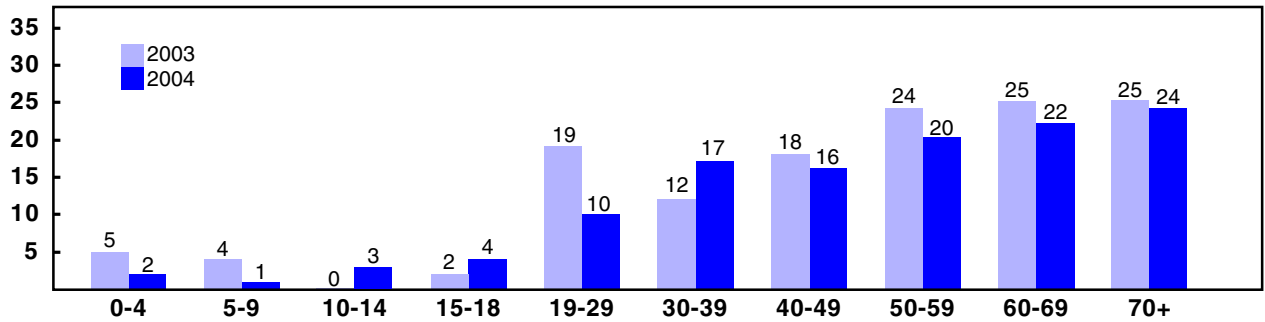
### Fördelning män - kvinnor

Av det totala antalet omkomna under 2004 var 84 procent män (2003, 87 procent).

Fritidssysselsättningar med större riskexponering i kombination med större benägenhet att ta risker kan säkert förklara fördelningen mellan män och kvinnor.



## Drunkningsolyckornas åldersfördelning 2003 och 2004



### Åldersfördelning

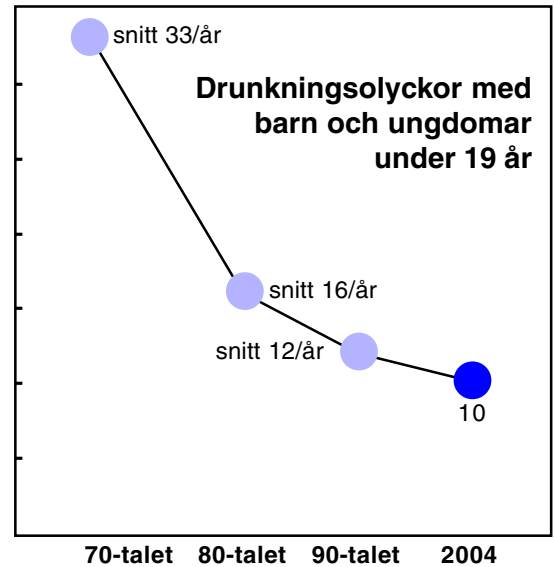
Av det totala antalet omkomna under 2004 är 55 procent över 50 år. (55 procent 2003).

En orsak till de stora antalet förolyckade med hög ålder kan vara att dessa inte haft tillgång till en bra sim- och vattensäkerhetsundervisning. Givetvis spelar också hög ålder en stor roll för förmågan att klara inträffade tillbud.

### Barn och ungdomar

Tio personer under 19 år har omkommit under år 2004 jämfört med elva under 2003.

Som framgår av tabellen till höger har antalet drunkningsolyckor med yngre minskat under de senaste decennierna.



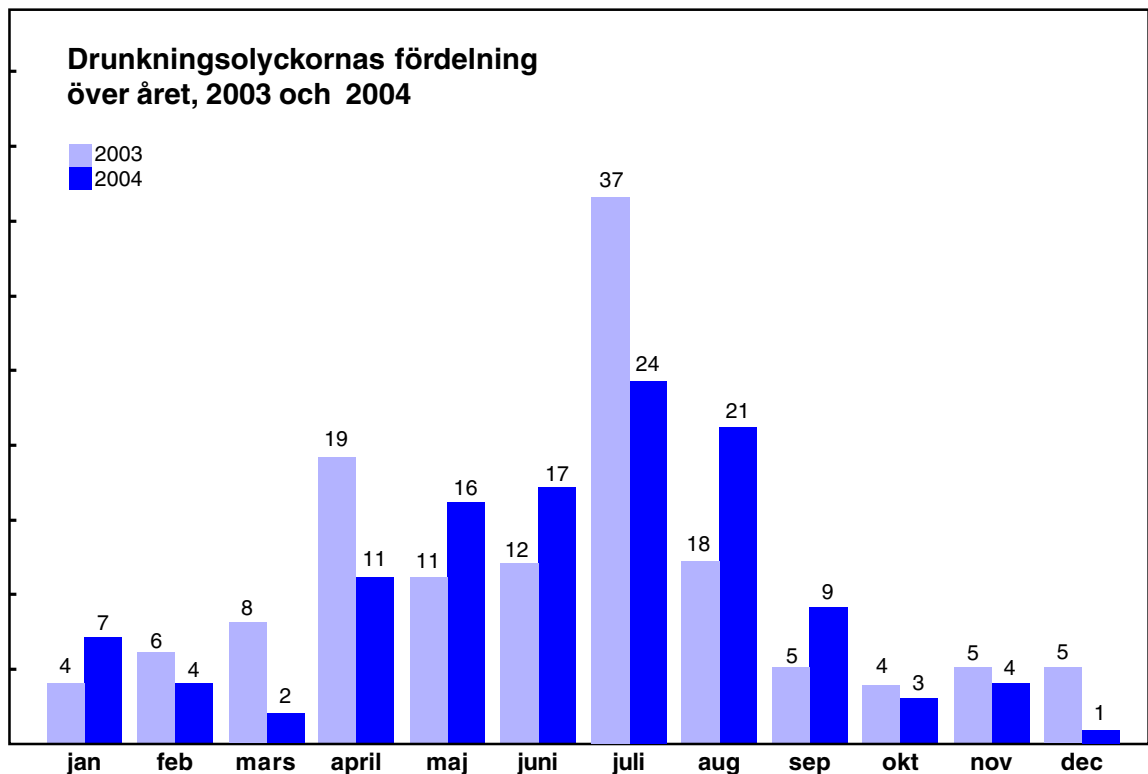
### När händer olyckor

Inte överraskande händer flest olyckor under sommarmånaderna när många uppsöker hav och sjöar för bland annat bad- och båtliv.

De flesta bad- och båtolucky inträffar i min-

dre sjöar och vattendrag. Det kan förmodas att man här känner sig säkrare än i öppet hav och därmed omedvetet tar större risker.

Detta gäller inte minst vid färd i fritidsbåt då en del, främst äldre, upplever det som onödigt att använda flytväst och att ha sällskap.



## Drunkningsstatistik länsvis

Beräkning av antal drunknade per år och i genomsnitt under åren 1995-2004 samt beräkning av antalet drunknade per 100 000 invånare länsvis redovisas nedan.

Orsakerna till variationen mellan länen är sannolikt flera. Turistintensiva län kan exempelvis få felaktiga värden per 100.000 invånare.

Avvikelserna mellan länen är dock så stora att

det inte kan uteslutas att attityderna till och kunskaperna om riskerna vid vatten och isar skiljer sig i olika delar av landet. Fritidsaktiviteter i anslutning till vatten är också vanligare i en del län.

Det kan noteras att norrlandslänet har höga drunkningstal. Sannolikt spelar det kalla vattnet i norra delen av Sverige en avgörande roll vid dessa olyckor.

### Drunkningsolyckornas fördelning länsvis 1995-2004

	-95	-96	-97	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	Genomsnittligt antal drunknade under 1995-2004	Antal drunknade/100 000 inv. 1995-2004
<b>Stockholms stad o län</b>	23	20	18	19	17	8	14	16	17	17	16,9	0,9
<b>Uppsala</b>	2	0	4	2	1	6	5	6	2	3	3,1	1,0
<b>Södermanland</b>	8	7	4	4	4	5	9	7	7	6	6,1	2,4
<b>Östergötland</b>	14	3	6	8	7	9	5	5	3	1	6,1	1,5
<b>Jönköping</b>	4	3	2	4	4	8	6	5	3	2	4,1	1,2
<b>Kronoberg</b>	3	0	6	2	2	3	1	1	0	0	1,8	1,0
<b>Kalmar</b>	4	3	5	5	5	2	8	3	12	9	5,6	2,3
<b>Gotland</b>	2	4	2	2	3	1	2	1	4	1	2,2	3,7
<b>Blekinge</b>	4	1	2	2	3	3	3	1	8	6	3,3	1,1
<b>Kristianstad och Malmöhus</b>	4	6	12	17	7	7	6	6	9	12	8,6	0,8
<b>Halland</b>	7	5	1	4	6	3	4	4	4	3	4,1	1,5
<b>Göteborg och Bohuslän</b>	8	11	24	16	13	16	7	15	13	12	13,5	1,7
<b>Älvsborg</b>	5	5	1	4	1	-	5	9	4	5	3,9	1,0
<b>Skaraborg</b>	4	4	4	5	2	3	5	5	2	0	3,4	1,2
<b>Värmland</b>	7	6	4	6	5	10	8	5	7	5	6,3	2,3
<b>Örebro</b>	4	4	5	3	3	3	2	9	1	3	3,7	1,4
<b>Västmanland</b>	7	1	1	1	2	1	1	1	5	4	2,4	0,9
<b>Dalarna</b>	6	3	4	2	4	2	5	3	7	3	3,9	1,4
<b>Gävleborg</b>	11	2	12	5	8	3	4	5	7	6	6,3	2,3
<b>Västernorrland</b>	4	2	8	3	8	4	2	4	1	4	4,0	1,5
<b>Jämtland</b>	3	2	7	4	4	5	6	7	6	6	5,0	3,8
<b>Västerbotten</b>	7	7	7	9	5	6	5	5	7	4	6,2	2,5
<b>Norrbottnen</b>	21	1	15	12	6	8	12	8	5	7	9,5	3,7
<b>Utländska medborgare</b>	13	9	8	8	7	17	8	14	-*	-*		
<b>Internationellt</b>	-	2	1	5	1	1	1	3	-	-		
<b>Summa</b>	<b>175</b>	<b>111</b>	<b>163</b>	<b>152</b>	<b>128</b>	<b>134</b>	<b>134</b>	<b>149</b>	<b>134</b>	<b>119</b>	<b>139,9</b>	<b>1,6</b>

\* Utländska medborgare ingår i länsredovisningen från och med 2003.

## Vad gör Svenska Livräddningssällskapet som ideell organisation

Det är bevisat att det finns ett starkt samband mellan simkunnighet, attityd till risker, kunskap om säkerhet och antalet drunknade.

För att tidigt kunna ge kunskap bedriver Svenska Livräddningssällskapet, SLS, sedan 1993 *Barnens Livräddningsskola* som består av ett attityd- och kunskapsmaterial. Barnens Livräddningsskola vänder sig till alla barn i grundskolans årskurser 1-3. Varje år distribueras, utan kostnad för skolan, fler än 800 000 häften till mer än 360 000 elever i över 20 000 klasser.

Barnens Livräddningsskola är en hjälp till skolan för att klara läroplanens mål när det gäller att ge barn vattensäkerhet.



*Simborgarmärket, en symbol för simkunnighet.*



I samarbete med Räddningsverket genomför SLS *självskyddsprojekt* med syfte att öka antalet simskolor och därmed möjligheten för barn och vuxna, oavsett bakgrund och sociala möjligheter, att lära sig simma.

Verksamheten kompletterar SLS utbildning av *simlärare* samt start och drift av simskolor för barn och vuxna över hela landet.

Varje år utbildas ett stort antal *livräddare* av SLS. Målsättningen är att alla de som arbetar vid landets simhallar och stränder ska ha en utbildning anpassad till de krav som ställs.

Livräddningssällskapet framställer och distribuerar *informationsmaterial* i flera olika former. Allt för att minska antalet tillbud och drunkningsolyckor till ett minimum men också i syfte att visa vilken livskvalité, frihet, glädje och möjlighet det ligger i att säkert kunna vistas i och vid vatten.

2004 var Svenska Livräddningssällskapets 106:e verksamhetsår. Under dessa år har antalet drunknade minskat från 1000 till strax över 100 personer. Ytterligare insatser kommer att göras i samarbete med andra organisationer för att försöka minska antalet omkomna genom drunkning.



Svenska Livräddningssällskapet, SLS  
Snörmakarvägen 35, 168 38 Bromma  
[www.sls.a.se](http://www.sls.a.se)

*Ytterligare information*  
Anders Wernesten, 070 592 95 67